

คำวินิจฉัยของ นายอุระ หวังอ้อมกลาง ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

ที่ ๔๐/๒๕๕๘

วันที่ ๕ เมษายน ๒๕๕๘

เรื่อง ศาลทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศกลาง ส่งคำโต้แย้งของจำเลย (นายประชัย เลี่ยวไพรัตน์ กับพวก) ในคดีหมายเลขดำที่ กค. ๒๓๘/๒๕๕๖ ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณา วินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔ (กรณีพระราชบัญญัติล้มละลาย พุทธศักราช ๒๕๕๓ มาตรา ๕๐/๒๖ วรรคสอง และมาตรา ๕๐/๖๐ วรรคสอง ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ)

บริษัทการเงินระหว่างประเทศ (International Finance Corporation) เป็นหน่วยงานองค์การระหว่างประเทศ มีฐานะเป็นนิติบุคคล มีวัตถุประสงค์ในการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศสมาชิกด้วยการลงทุนโดยเงินทุนของบริษัท ฯ ในหน่วยงานของเอกชนที่อยู่ในอาณาเขตของประเทศสมาชิก

เมื่อวันที่ ๗ พฤศจิกายน ๒๕๓๕ บริษัทอุตสาหกรรมปิโตรเคมีกัลไทย จำกัด (มหาชน) โดยนายประชัย เลี่ยวไพรัตน์ ได้ตกลงทำสัญญากู้เงินไปจากบริษัทการเงินระหว่างประเทศ เพื่อนำไปลงทุนในโครงการก่อสร้างโรงงานเกี่ยวกับการผลิตปิโตรเคมีภัณฑ์และผลิตภัณฑ์ปิโตรเลียม ตามสัญญากู้เงินและสัญญากู้เงินประเภทซี โดยบริษัท ฯ ตกลงให้ลูกหนี้กู้เงินตามสัญญากู้เงินและสัญญากู้เงินประเภทซี สัญญากู้เงินแบ่งเป็นเงินกู้ประเภทเอ จำนวนเงิน ๘๐,๐๐๐,๐๐๐ เหรียญสหรัฐ และเงินกู้ประเภทบี จำนวนเงิน ๔๐๐,๐๐๐,๐๐๐ เหรียญสหรัฐ และตามสัญญากู้เงินประเภทซี เป็นจำนวนเงิน ๒๐,๐๐๐,๐๐๐ เหรียญสหรัฐ โดยลูกหนี้ตกลงชำระดอกเบี้ย และค่าธรรมเนียมต่าง ๆ ตามสัญญากู้เงินประเภทต่าง ๆ ให้แก่บริษัท ฯ และตกลงชำระต้นเงิน เงินกู้ประเภทเอ เป็นงวด ๆ ทุก ๖ เดือน จนถึงงวดสุดท้าย วันที่ ๑๕ กรกฎาคม ๒๕๕๐ เงินกู้ประเภทบี ชำระเป็นงวด ๆ ทุก ๖ เดือน จนถึงงวดสุดท้าย วันที่ ๑๕ กรกฎาคม ๒๕๕๘ ส่วนเงินกู้ประเภทซีตกลงชำระเงินกู้ให้บริษัท ฯ เสร็จสิ้นในงวดเดียวจำนวนเงิน ๒๐,๐๐๐,๐๐๐ เหรียญสหรัฐ ในวันที่ ๑๕ กรกฎาคม ๒๕๕๐

นายประชัย เลี่ยวไพรัตน์ กรรมการและบริษัท เลี่ยวไพรัตน์วิสาหกิจ จำกัด ได้ทำสัญญาค้ำประกัน ฯ ฉบับลงวันที่ ๗ พฤศจิกายน ๒๕๓๕ โดยตกลงเข้าร่วมกันและแทนกันค้ำประกันการชำระหนี้เงินกู้ของลูกหนี้ตามสัญญากู้เงิน

ลูกหนี้ได้รับเงินตามสัญญากู้เงินทั้งประเภทเอ และประเภทบีไปแล้ว เป็นจำนวนเงินทั้งสิ้น ๔๖๐,๐๐๐,๐๐๐ เหรียญสหรัฐ และได้รับเงินตามสัญญากู้เงินประเภทซีไปแล้วทั้งหมด จำนวน ๒๐,๐๐๐,๐๐๐ เหรียญสหรัฐ ภายหลังลูกหนี้ได้รับเงินกู้ตามสัญญาไปแล้ว ลูกหนี้ได้มีการชำระหนี้เงินกู้ให้แก่บริษัท ฯ บางส่วน

ต่อมาศาลล้มละลายกลางได้มีคำสั่งให้ลูกหนี้เข้าสู่กระบวนการฟื้นฟูกิจการ และมีคำสั่งเห็นชอบด้วยแผนฟื้นฟูกิจการ ฯ ซึ่งตามวรรคสอง ของมาตรา ๕๐/๖๐ แห่งพระราชบัญญัติล้มละลาย ฯ คำสั่งของศาลซึ่งเห็นชอบด้วยแผนฟื้นฟูกิจการของลูกหนี้ไม่มีผลเป็นการเปลี่ยนแปลงความรับผิดชอบของนายประชัย และบริษัท เลียวไพร์ตนิวิสาหกิจ ฯ ในฐานะผู้ค้ำประกันแต่อย่างใด ภายหลังจากวันที่ศาลล้มละลายกลางมีคำสั่งเห็นชอบด้วยแผนฟื้นฟูกิจการของลูกหนี้แล้ว ลูกหนี้ได้ทยอยชำระหนี้บางส่วนให้แก่บริษัท ฯ และบริษัท ฯ ได้นำเงินที่ลูกหนี้ชำระดังกล่าวไปจัดสรรชำระหนี้เงินกู้ที่ค้างชำระตามสัญญากู้เงิน และสัญญากู้เงินประเภทซี

ลูกหนี้มีหนี้เงินกู้ที่ค้างชำระต่อบริษัท ฯ ตามสัญญากู้เงินและสัญญากู้เงินประเภทซี คิดคำนวณถึงวันที่ ๑ เมษายน ๒๕๔๖ เป็นเงินรวมทั้งสิ้น ๓๑๘,๗๕๓,๐๓๕.๐๕ เหรียญสหรัฐ ลูกหนี้เคยมีจดหมายขอเลื่อนการชำระหนี้ที่ค้างชำระออกไปอย่างไม่มีกำหนด แต่บริษัท ฯ ไม่ตกลงด้วย และได้ทวงถามให้นายประชัย และบริษัท เลียวไพร์ตนิวิสาหกิจ ฯ ในฐานะผู้ค้ำประกันให้ชำระหนี้รวมเป็นจำนวนเงินทั้งสิ้น ๓๑๘,๗๕๓,๐๓๕.๐๕ เหรียญสหรัฐ หรือคิดคำนวณเป็นเงินบาทไทย ณ วันฟ้อง จำนวน ๑๒,๕๗๐,๕๘๗,๒๕๓.๑๓ บาท โดยใช้อัตราแลกเปลี่ยน ๑ เหรียญสหรัฐเท่ากับ ๔๐.๖๘๗๘ บาท แต่บุคคลทั้งสองก็ยังคงเพิกเฉยมิได้ชำระหนี้ให้แก่บริษัท ฯ บริษัท ฯ จึงต้องฟ้องนายประชัย เลียวไพร์ตนิวิสาหกิจ ฯ บริษัท เลียวไพร์ตนิวิสาหกิจ จำกัด ที่ ๒ เป็นจำเลยต่อศาลทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศกลาง เพื่อบังคับให้จำเลยทั้งสองชำระหนี้ ปรากฏตามคดีหมายเลขดำที่ กค. ๒๓๘/๒๕๔๖ เป็นคดีนี้

จำเลยที่ ๑ และจำเลยที่ ๒ ยื่นคำให้การว่า โจทก์ไม่มีอำนาจฟ้อง เนื่องจากคดีนี้ไม่อยู่ในอำนาจพิจารณาของศาลทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศ เพราะการทำสัญญากู้ การส่งมอบ และรับมอบเงินกู้ระหว่างโจทก์และลูกหนี้เกิดขึ้นในรัฐนิวยอร์ก ประเทศสหรัฐอเมริกา ไม่มีการส่งมอบ และรับมอบเงินกู้รวมทั้งการทำสัญญาในประเทศไทย จึงไม่อาจถือได้ว่าเป็นการให้บริการระหว่างประเทศ ตามนัยมาตรา ๗ (๕) แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลทรัพย์สิน ฯ และตามสัญญาเงินกู้กำหนดให้มี

การดำเนินการทางกฎหมายในศาลสูงของประเทศอังกฤษและเหนือตามสัญญาคู่เงินและสัญญาค้ำประกัน ในคดีนี้มีการเปลี่ยนแปลงสาระสำคัญแห่งหนี้ โดยแผนฟื้นฟูกิจการของลูกหนี้ โจทก์ยังมีสิทธิได้รับชำระหนี้ต้นเงินและดอกเบี้ยที่นำมาฟ้องคดีนี้ตามแผนฟื้นฟูกิจการของลูกหนี้ โดยที่ลูกหนี้ยังไม่ผิन्छชำระหนี้ตามแผน โจทก์จึงยังไม่ถูกโต้แย้งสิทธิและไม่มีอำนาจฟ้องจำเลยทั้งสองในคดีนี้

สัญญาคู่เงินไม่ชอบด้วยกฎหมาย ไม่อาจรับฟังเป็นพยานหลักฐานและไม่ผูกพันลูกหนี้ เพราะกรรมการของลูกหนี้ที่ลงลายมือชื่อในสัญญาคู่เงินไม่ครบถ้วนตามหนังสือรับรองการจดทะเบียน และหนี้ที่โจทก์นำมาฟ้องเป็นจำนวนเดียวกันกับที่แผนฟื้นฟูกิจการของลูกหนี้ระบุให้โจทก์ได้รับชำระหนี้เงินต้นเต็มจำนวนและได้รับอัตราดอกเบี้ยสูงกว่าอัตราที่ระบุไว้ในสัญญาคู่เงิน เมื่อโจทก์ได้รับชำระหนี้เงินต้นเต็มจำนวนและดอกเบี้ยในอัตราที่สูงกว่าที่กำหนดไว้ในสัญญาคู่เงินตามแผนฟื้นฟูกิจการ ฯ จำเลยทั้งสองจึงไม่ต้องรับผิดชอบฟ้องของโจทก์อีก

แผนฟื้นฟูกิจการ ฯ ของลูกหนี้ มีผลเป็นการแปลงหนี้ใหม่ โดยการเปลี่ยนสาระสำคัญแห่งหนี้ และผลของการฟื้นฟูกิจการ ฯ ทำให้จำเลยทั้งสองมิใช่ผู้ถือหุ้นรายใหญ่ และไม่มีอำนาจจัดการและทรัพย์สินของลูกหนี้ทำให้ไม่เป็นไปตามเจองใจของสัญญาคู่เงินและสัญญาค้ำประกัน ซึ่งเป็นผลให้จำเลยทั้งสองไม่ต้องรับผิดชอบ

สัญญาคู่เงินและสัญญาค้ำประกัน เป็นข้อสัญญาที่ไม่เป็นธรรม และเป็นโมฆะ ตามพระราชบัญญัติว่าด้วยข้อสัญญาที่ไม่เป็นธรรม พุทธศักราช ๒๕๔๐ นอกจากนี้การคำนวณดอกเบี้ยของโจทก์ไม่ถูกต้องและไม่ชอบด้วยกฎหมาย

จำเลยทั้งสองยื่นคำร้องโต้แย้งว่า พระราชบัญญัติล้มละลาย พุทธศักราช ๒๕๔๓ มาตรา ๕๐/๒๗ วรรคสอง และมาตรา ๕๐/๖๐ วรรคสอง ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔ มาตรา ๒๕ วรรคหนึ่ง มาตรา ๓๐ วรรคหนึ่ง และมาตรา ๔๘ วรรคหนึ่ง สรุปได้ว่า มาตรา ๕๐/๖๐ วรรคสอง ประกอบมาตรา ๕๐/๒๗ วรรคสอง ได้บัญญัติจำกัดหรือตัดสิทธิของจำเลยทั้งสองในฐานะผู้ค้ำประกัน ซึ่งต้องรับผิดชอบร่วมกับลูกหนี้หรือผู้ค้ำประกันในการยื่นคำขอรับชำระหนี้ในการฟื้นฟูกิจการ ในกรณีที่เจ้าหนี้ได้ใช้สิทธิขอรับชำระหนี้ไว้เต็มจำนวนแล้ว ซึ่งในคดีฟื้นฟูกิจการเจ้าหนี้ได้ใช้สิทธิขอรับชำระหนี้ไว้เต็มจำนวนแล้วด้วยเช่นกัน ดังนั้น จำเลยทั้งสองซึ่งต้องรับผิดชอบร่วมกับลูกหนี้หรือผู้ค้ำประกัน และโดยที่บทบัญญัติมาตรา ๕๐/๖๐ วรรคสอง ก็ไม่ได้ให้สิทธิแก่จำเลยทั้งสองในการยกบทบัญญัติดังกล่าวขึ้นเป็นข้อต่อสู้ในกรณีที่ลูกหนี้ยังไม่ตกเป็นผู้ผิन्छ ประกอบกับมาตรา ๕๐/๒๗ วรรคสอง จำเลย

ทั้งสองในฐานะผู้ซึ่งต้องรับผิดชอบกับลูกหนี้ก็ไม่สามารถใช้สิทธิขอรับชำระหนี้ได้ และไม่สามารถยกแผนฟื้นฟูกิจการของลูกหนี้ขึ้นเป็นข้อต่อสู้คดีได้ ทั้งที่แผนได้กำหนดให้ลูกหนี้ชำระหนี้แก่เจ้าหนี้เต็มจำนวนหนี้โดยไม่มีการลดหนี้แต่อย่างใด บทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัติล้มละลายฯ ทั้งสองมาตราดังกล่าว จึงขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ เป็นการจำกัดสิทธิของจำเลยทั้งสองในการต่อสู้คดีตามกฎหมาย และมีผลกระทบต่อสาระสำคัญของสิทธิในทรัพย์สิน ทำให้เกิดความไม่เสมอภาคและไม่เท่าเทียมกัน ในทางกฎหมาย การที่บทบัญญัติมาตรา ๕๐/๒๗ วรรคสอง กำหนดให้สิทธิแก่เจ้าหนี้ขอรับชำระหนี้ได้เต็มจำนวนและตัดสิทธิไม่ให้จำเลยทั้งสองซึ่งเป็นผู้ต้องร่วมรับผิดชอบกับลูกหนี้หรือผู้ค้ำประกันในการใช้สิทธิขอรับชำระหนี้ในการฟื้นฟูกิจการ เพราะเจ้าหนี้ได้ใช้สิทธิขอรับชำระหนี้ไว้เต็มจำนวนแล้ว และการที่มาตรา ๕๐/๖๐ วรรคสอง ได้บัญญัติให้คำสั่งศาลซึ่งเห็นชอบด้วยแผนไม่มีผลเปลี่ยนแปลงความรับผิดชอบของจำเลยทั้งสอง ซึ่งต้องรับผิดชอบกับลูกหนี้หรือผู้ค้ำประกัน อันเป็นการให้สิทธิแก่เจ้าหนี้ในการบังคับชำระหนี้เอาทั้งจำเลยทั้งสองโดยไม่บัญญัติเป็นข้อยกเว้น หรือให้สิทธิแก่ผู้ซึ่งต้องรับผิดชอบกับลูกหนี้หรือผู้ค้ำประกันในการต่อสู้คดีว่าในกรณีที่แผนฟื้นฟูกิจการได้กำหนดให้ลูกหนี้ชำระหนี้แก่เจ้าหนี้เต็มจำนวนหรือไม่มีการลดหนี้ให้แก่ลูกหนี้ หรือในกรณีที่ลูกหนี้ยังไม่ผิพนัดชำระหนี้ตามแผนฟื้นฟูกิจการนั้น ห้ามเจ้าหนี้อื่นฟ้องผู้ซึ่งต้องรับผิดชอบกับลูกหนี้หรือผู้ค้ำประกัน แต่บทบัญญัติทั้งสองมาตราดังกล่าวได้บัญญัติให้สิทธิแก่เจ้าหนี้ในการฟ้องบังคับชำระหนี้เอาทั้งจำเลยทั้งสองซึ่งต้องรับผิดชอบกับลูกหนี้หรือผู้ค้ำประกันได้ทั้ง ๆ ที่บุคคลดังกล่าวต้องรับผิดชอบเจ้าหนี้ในฐานะเดียวกับลูกหนี้ โดยที่ลูกหนี้ยังไม่ตกเป็นผู้ผิพนัดชำระหนี้ตามแผนแต่อย่างใด และทั้ง ๆ ที่ยังไม่มีการโต้แย้งสิทธิของโจทก์ ดังนั้น พระราชบัญญัติล้มละลาย พุทธศักราช ๒๕๔๘ มาตรา ๕๐/๒๗ วรรคสอง และมาตรา ๕๐/๖๐ วรรคสอง จึงขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔ มาตรา ๒๕ วรรคหนึ่ง มาตรา ๓๐ วรรคหนึ่ง และมาตรา ๔๘ วรรคหนึ่ง และขอให้ศาลทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศกลางส่งคำโต้แย้งของจำเลยตามทางการเพื่อให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔

โจทก์ยื่นคำแถลงคัดค้านคำร้องของจำเลยว่า โจทก์ฟ้องจำเลยทั้งสองในคดีนี้ในฐานะผู้ค้ำประกันให้ชำระหนี้เงินกู้ที่ลูกหนี้ผิพนัดชำระหนี้ในส่วนที่เกิดขึ้นก่อนที่ลูกหนี้จะเข้าสู่กระบวนการฟื้นฟูกิจการ และผลการผิพนัดของลูกหนี้ได้เกิดต่อเนื่องตลอดมา โจทก์มิได้ฟ้องบังคับจำเลยทั้งสองตามพระราชบัญญัติล้มละลายฯ มาตรา ๕๐/๖๐ แต่อย่างใด และมีได้เกี่ยวข้องกับบังคับตามแผนฟื้นฟูกิจการของลูกหนี้ด้วย และโจทก์ขอคัดค้านคำร้องของจำเลยที่ขอให้ส่งคำโต้แย้งให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัย

เพราะว่าบทบัญญัติมาตรา ๕๐/๒๗ วรรคสอง และมาตรา ๕๐/๖๐ วรรคสอง มิได้ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญแต่อย่างใด กล่าวคือ ตามบทบัญญัติมาตรา ๕๐/๒๗ วรรคสอง ห้ามผู้ค้าประกันยื่นคำขอรับชำระหนี้สำหรับจำนวนหนี้ที่ตนอาจใช้สิทธิไต่เบียดในเวลาที่กำหนดไว้ เพราะเหตุที่เจ้าหนี้ได้ใช้สิทธิขอรับชำระหนี้ไว้เต็มจำนวนแล้ว ก็เพื่อมิให้มีการยื่นคำขอรับชำระหนี้ซ้ำซ้อนกัน หรือเพื่อมิให้ลูกหนี้ต้องชำระหนี้ ๒ ทาง ทั้งเจ้าหนี้และผู้ค้าประกัน บทบัญญัติดังกล่าวจึงย่อมถูกต้องและเป็นธรรมแล้ว

บทบัญญัติมาตรา ๕๐/๖๐ วรรคสอง มีความมุ่งหมายเพื่อเป็นการบรรเทาความเสียหายที่จะเกิดขึ้นต่อเจ้าหนี้ที่ไม่สามารถจะรับชำระหนี้เต็มจำนวนจากลูกหนี้ผู้ถูกฟื้นฟูกิจการได้ อันเป็นผลมาจากการที่ลูกหนี้ตกอยู่ในสภาพเป็นผู้มีหนี้สินล้นพ้นตัว จึงต้องมีการบัญญัติรับรองคุ้มครองสิทธิของเจ้าหนี้ที่จะให้ได้รับชำระหนี้เต็มจำนวน โดยมีสิทธิเรียกร้องบังคับชำระหนี้เอาจากผู้ค้าประกันได้อีก นอกจากนี้ตามฟ้องของโจทก์ได้ฟ้องบังคับต่อจำเลยทั้งสอง ในมูลหนี้ตามสัญญาการค้าประกันภายใต้บทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ในเรื่องความรับผิดชอบของผู้ค้าประกัน โจทก์มิได้ฟ้องจำเลยทั้งสองให้รับผิดชอบตามแผนฟื้นฟูกิจการของลูกหนี้แต่อย่างใด บทบัญญัติมาตรา ๕๐/๒๗ วรรคสอง และมาตรา ๕๐/๖๐ วรรคสอง มิได้เป็นบทบัญญัติแห่งกฎหมายที่เกี่ยวกับประเด็นข้อพิพาทคดีนี้ และมิได้เป็นบทบัญญัติแห่งกฎหมายที่ศาลจะต้องนำมาใช้ในการวินิจฉัยคดี จึงขอให้ศาลมีคำสั่งยกคำร้องของจำเลยทั้งสองที่ขอให้ส่งคำโต้แย้งให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัย

ศาลทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศกลาง พิเคราะห์แล้ว เห็นว่า เนื่องจากศาลทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศกลางไม่มีอำนาจพิจารณาวินิจฉัยเกี่ยวกับคำแถลงคัดค้านคำร้องของจำเลยที่ขอให้ส่งความเห็นโต้แย้งให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยของโจทก์ และคดีนี้โจทก์บรรยายฟ้องสรุปความได้ว่า “จำเลยทั้งสองเป็นผู้ค้าประกันการชำระหนี้ของบริษัทอุตสาหกรรมปิโตรเคมีกัลไทย จำกัด (มหาชน) ลูกหนี้ ที่ได้ทำสัญญากู้เงินไปจากโจทก์ ต่อมาหลังจากการชำระหนี้เงินกู้บางส่วนแล้ว ศาลล้มละลายกลางได้มีคำสั่งให้ลูกหนี้เข้าสู่กระบวนการฟื้นฟูกิจการ และมีคำสั่งเห็นชอบด้วยกับแผนฟื้นฟูกิจการของลูกหนี้เมื่อวันที่ ๑๕ ธันวาคม ๒๕๔๓ ซึ่งตามวรรคสองของมาตรา ๕๐/๖๐ แห่งพระราชบัญญัติล้มละลาย พุทธศักราช ๒๕๔๓ นั้น คำสั่งของศาลซึ่งเห็นชอบด้วยกับแผนฟื้นฟูกิจการของลูกหนี้ไม่มีผลเป็นการเปลี่ยนแปลงความรับผิดชอบของจำเลยทั้งสองในฐานะผู้ค้าประกันแต่อย่างใด ต่อมาหลังจากที่ลูกหนี้ได้ทยอยชำระหนี้อีกบางส่วน และชำระหนี้ตามแผนฟื้นฟูกิจการแก่โจทก์โดยแปลงหนี้เป็นทุนอีกครั้งแล้ว เมื่อนับถึงวันที่ ๑ เมษายน ๒๕๔๖ ลูกหนี้

ยังมีหนี้เงินกู้ค้างชำระรวม ๓๑๘,๗๕๓,๐๓๕.๐๕ เหรียญสหรัฐอเมริกา และลูกหนี้เคยมีจดหมายฉบับลงวันที่ ๑๕ มกราคม ๒๕๔๑ ถึงโจทก์ ขอลើนการชำระหนี้ที่ค้างชำระออกไปอย่างไม่กำหนด ซึ่งโจทก์ไม่ตกลงด้วย และได้มีหนังสือทวงถามไปยังจำเลยทั้งสองในฐานะผู้ค้ำประกันให้ชำระหนี้ แต่จำเลยทั้งสองก็เพิกเฉย จึงขอให้บังคับจำเลยทั้งสองชำระหนี้ให้กับโจทก์ตามคำขอท้ายฟ้อง” คำฟ้องของโจทก์จึงเป็นการอาศัยมาตรา ๕๐/๖๐ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติล้มละลาย พุทธศักราช ๒๕๔๓ ตามที่บรรยายในคำฟ้อง ซึ่งศาลจำเป็นต้องพิจารณาทบบัญญัติแห่งกฎหมายตามที่โจทก์อ้างดังกล่าว เมื่อปรากฏว่าศาลจะใช้บทบัญญัติมาตรา ๕๐/๖๐ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติล้มละลาย พุทธศักราช ๒๕๔๓ มาบังคับแก่คดีนี้ และทนายจำเลยทั้งสองซึ่งเป็นคู่ความโต้แย้งว่าบทบัญญัติมาตรา ๕๐/๖๐ วรรคสอง (ประกอบมาตรา ๕๐/๒๗ วรรคสอง) ต้องด้วยบทบัญญัติมาตรา ๖ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย โดยขัดหรือแย้งต่อมาตรา ๔ มาตรา ๒๕ มาตรา ๓๐ และมาตรา ๔๘ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยดังกล่าว และศาลก็ตรวจไม่พบคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญในส่วนที่เกี่ยวกับบทบัญญัติมาตรา ๕๐/๖๐ วรรคสอง ดังกล่าวนี้อันกรณีจึงต้องด้วยมาตรา ๒๖๔ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ซึ่งตามบทบัญญัติดังกล่าว ศาลไม่อาจใช้ดุลพินิจเป็นอย่างอื่นนอกจากส่งเรื่องให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัย และศาลได้สั่งให้ส่งความเห็นโต้แย้งในประเด็นดังกล่าวให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัย

ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาแล้ว มีคำสั่งให้รับคำร้องไว้พิจารณาวินิจฉัยและแจ้งให้สำนักงานศาลยุติธรรม เพื่อให้แจ้งศาลทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศกลางทราบ

คดีมีปัญหาต้องพิจารณาวินิจฉัยว่า พระราชบัญญัติล้มละลาย พุทธศักราช ๒๕๔๓ มาตรา ๕๐/๒๗ วรรคสอง และมาตรา ๕๐/๖๐ วรรคสอง ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔ มาตรา ๒๕ วรรคหนึ่ง มาตรา ๓๐ วรรคหนึ่ง และมาตรา ๔๘ วรรคหนึ่ง หรือไม่

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐

มาตรา ๔ บัญญัติว่า “ศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ สิทธิ และเสรีภาพของบุคคลย่อมได้รับความคุ้มครอง”

มาตรา ๒๕ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า “การจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคลที่รัฐธรรมนูญรับรองไว้จะกระทำมิได้ เว้นแต่โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายเฉพาะเพื่อการที่รัฐธรรมนูญนี้กำหนดไว้และเท่าที่จำเป็นเท่านั้น และจะกระทบกระเทือนสาระสำคัญของสิทธิและเสรีภาพนั้นมิได้”

มาตรา ๓๐ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า “บุคคลย่อมเสมอกันในกฎหมายและได้รับความคุ้มครองตามกฎหมายเท่าเทียมกัน”

มาตรา ๔๘ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า “สิทธิของบุคคลในทรัพย์สินย่อมได้รับความคุ้มครอง ขอบเขตแห่งสิทธิและการจำกัดสิทธิเช่นว่านี้ ย่อมเป็นไปตามที่กฎหมายบัญญัติ”

พระราชบัญญัติล้มละลาย พุทธศักราช ๒๕๕๓ (แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติล้มละลาย (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๕๑)

มาตรา ๕๐/๒๗ วรรคสอง บัญญัติว่า “ผู้ซึ่งมีสิทธิขอรับชำระหนี้ตามมาตรา ๑๐๑ อาจยื่นคำขอรับชำระหนี้ในการฟื้นฟูกิจการสำหรับจำนวนที่ตนอาจใช้สิทธิไต่เบียดในเวลาภายหน้าได้ เว้นแต่เจ้าหนี้ได้ใช้สิทธิขอรับชำระหนี้ไว้เต็มจำนวนแล้ว”

มาตรา ๕๐/๖๐ วรรคสอง บัญญัติว่า “คำสั่งของศาลซึ่งเห็นชอบด้วยแผนไม่มีผลเปลี่ยนแปลงความรับผิดชอบของบุคคลซึ่งเป็นหุ้นส่วนกับลูกหนี้ หรือผู้รับผิดชอบร่วมกับลูกหนี้ หรือผู้ค้ำประกัน หรืออยู่ในลักษณะอย่างผู้ค้ำประกันของลูกหนี้ในหนี้ที่มีอยู่ก่อนวันที่ศาลมีคำสั่งเห็นชอบด้วยแผน และไม่มีผลให้บุคคลเช่นว่านั้นต้องรับผิดชอบในหนี้ที่ก่อขึ้นตามแผนตั้งแต่วันดังกล่าว เว้นแต่บุคคลเช่นว่านั้นจะยินยอมโดยมีหลักฐานเป็นหนังสือด้วย”

มีข้อพิจารณาที่ต้องพิจารณาเกี่ยวกับรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔ พิจารณาแล้ว เห็นว่า มาตรา ๔ เป็นบทบัญญัติทั่วไปที่บัญญัติถึงศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ สิทธิ และเสรีภาพ ย่อมได้รับความคุ้มครองตามกฎหมาย ไม่ได้บัญญัติให้สิทธิแก่บุคคลที่จะอ้างว่า มีบทบัญญัติแห่งกฎหมายใดขัดหรือแย้งต่อบทบัญญัติดังกล่าวได้ จึงไม่พิจารณาวินิจฉัย

คงมีปัญหาต้องพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕ มาตรา ๓๐ และมาตรา ๔๘

กรณีตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕ วรรคหนึ่ง บัญญัติเป็นหลักการว่า การจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคลที่รัฐธรรมนูญรับรองไว้จะกระทำมิได้ แต่มีข้อยกเว้นให้กระทำได้โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายเฉพาะเพื่อการที่รัฐธรรมนูญนี้กำหนดไว้ และเท่าที่จำเป็นเท่านั้น และจะกระทบกระเทือนสาระสำคัญแห่งสิทธิและเสรีภาพนั้นมิได้ รัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๐ วรรคหนึ่ง เป็นบทบัญญัติเกี่ยวกับการคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของชนชาวไทย ให้บุคคลมีความเสมอกันในกฎหมายและได้รับความคุ้มครองตามกฎหมายเท่าเทียมกัน รัฐธรรมนูญ มาตรา ๔๘ เป็นบทบัญญัติที่รับรองสิทธิของบุคคลในทรัพย์สิน บุคคลผู้มีสิทธิในทรัพย์สินย่อมมีประโยชน์ที่กฎหมายรับรองและป้องกันให้ที่จะครอบครอง ใช้สอย

และจำหน่ายทรัพย์สินของเขา โดยมีให้บุคคลอื่นเข้าไปขัดขวาง รบกวน ต่อการครอบครอง การใช้สอย หรือการโอนทรัพย์สิน

พระราชบัญญัติล้มละลาย ฯ มาตรา ๕๐/๒๗ วรรคสอง ที่บัญญัติให้ผู้ค้ำประกันของลูกหนี้ ที่ศาลมีคำสั่งให้ฟื้นฟูกิจการอาจยื่นขอรับชำระหนี้ในการฟื้นฟูกิจการสำหรับจำนวนที่ตนอาจใช้สิทธิไต่เบียดในเวลาภายหลังได้ วัตถุประสงค์ของบทบัญญัติของกฎหมายดังกล่าว แม้ลูกหนี้จะถูกฟื้นฟูกิจการตามคำสั่งศาล แต่ผู้ค้ำประกันก็ยังคงต้องรับผิดชอบต่อเจ้าหนี้ตามสัญญาค้ำประกัน และเจ้าหนี้มีสิทธิฟ้องผู้ค้ำประกันตามสัญญาค้ำประกันได้ สำหรับผู้ค้ำประกันมีสิทธิยื่นคำขอรับชำระหนี้เพื่อที่จะใช้สิทธิไต่เบียดต่อลูกหนี้ภายหลังที่ได้ชำระหนี้ให้กับเจ้าหนี้ตามสัญญาค้ำประกันแล้ว สำหรับข้อที่ห้ามผู้ค้ำประกันยื่นคำขอรับชำระหนี้ในกรณีที่เจ้าหนี้ได้ใช้สิทธิขอรับชำระหนี้ไว้เต็มจำนวนแล้วนั้น เนื่องจากผู้ค้ำประกันมีความผูกพันที่จะต้องปฏิบัติตามสัญญาค้ำประกัน จึงไม่อาจใช้สิทธิที่กระทบต่อสิทธิของเจ้าหนี้ และในมูลหนี้เดียวกันผู้ค้ำประกันไม่อาจจะเรียกให้ลูกหนี้รับผิดชอบชำระหนี้ซ้ำซ้อนได้

สำหรับพระราชบัญญัติล้มละลาย ฯ มาตรา ๕๐/๖๐ วรรคสอง เป็นกรณีเกิดจากการจัดทำแผนฟื้นฟูกิจการซึ่งเป็นกระบวนการที่สำคัญกระบวนการหนึ่งในการฟื้นฟูกิจการของลูกหนี้ โดยผู้ทำแผนจะเข้ามาวิเคราะห์ถึงสภาพการณ์และปัญหาของกิจการ ตลอดจนเสนอแนวทางที่จะแก้ไขปัญหาอัน โดยจัดทำเป็นแผนฟื้นฟูกิจการ ซึ่งในแผนนั้นอย่างน้อยมีรายการเรื่อง การชำระหนี้ การยืดกำหนดเวลาชำระหนี้ การลดจำนวนหนี้ลง การไถ่ถอนหลักประกันในกรณีที่มีเจ้าหนี้มีประกัน และความรับผิดชอบของผู้ค้ำประกัน เป็นต้น แผนฟื้นฟูกิจการจะต้องได้รับการยอมรับจากที่ประชุมเจ้าหนี้ และศาลมีคำสั่งเห็นชอบด้วยแผนแล้ว จึงจะนำไปสู่การปฏิบัติได้ ตามมาตรา ๕๐/๖๐ วรรคสอง การที่คำสั่งศาลซึ่งเห็นชอบด้วยแผนไม่มีผลเปลี่ยนแปลงความรับผิดชอบของผู้ค้ำประกันในหนี้ที่มีอยู่ก่อนวันที่ศาลมีคำสั่งเห็นชอบด้วยแผน และไม่มีผลให้บุคคลเช่นว่านั้นต้องรับผิดชอบในหนี้ที่ก่อขึ้นตามแผนตั้งแต่วันดังกล่าว เป็นหลักการเช่นเดียวกันกับการประนอมหนี้ก่อนล้มละลาย และการปลดลูกหนี้จากล้มละลาย การจัดทำแผนฟื้นฟูกิจการเป็นเรื่องเฉพาะตัวของลูกหนี้ เพื่อแก้ปัญหาความมีหนี้สินล้นพ้นตัวและกิจการประสบปัญหาทางการเงิน เพื่อให้สามารถฟื้นฟูกิจการได้ สำหรับผู้ค้ำประกัน ผู้ทำสัญญาค้ำประกันย่อมผูกพันตนต่อเจ้าหนี้ว่าจะชำระหนี้ เมื่อลูกหนี้ไม่ชำระหนี้ นั้น ผู้ค้ำประกันต้องปฏิบัติตามสัญญาค้ำประกันที่มีต่อเจ้าหนี้ ซึ่งในกรณีนี้กฎหมายได้ให้ความคุ้มครองผู้ค้ำประกันในการที่จะใช้สิทธิไต่เบียดกับลูกหนี้ไว้แล้วในกฎหมายล้มละลาย ทั้งกรณีฟ้องล้มละลาย และขอให้ฟื้นฟูกิจการ ซึ่งในกรณีของการฟื้นฟูกิจการ หากการฟื้นฟู

กิจการประสบความสำเร็จ ลูกหนี้กลับมา มีความสามารถดำเนินธุรกิจต่อไปได้ ย่อมเป็นประโยชน์
ทั้งต่อเจ้าหนี้ และผู้ค้ำประกัน

สำหรับข้อที่ว่า ได้มีการแปลงหนี้ใหม่หรือไม่ อย่างไร และผู้ค้ำประกันตกเป็นผู้ผิดนัด
ก่อนที่โจทก์จะฟ้องคดีหรือไม่ ไม่อยู่ในอำนาจที่ศาลรัฐธรรมนูญจะพิจารณาวินิจฉัย

ดังนั้นจึงเห็นว่า พระราชบัญญัติล้มละลาย พุทธศักราช ๒๕๕๓ มาตรา ๕๐/๒๗ วรรคสอง
และมาตรา ๕๐/๖๐ วรรคสอง ไม่ได้กระทบต่อสาระสำคัญแห่งสิทธิของผู้ค้ำประกันที่จะใช้สิทธิฟ้องไต่เบียด
เอาจากลูกหนี้ เมื่อได้มีการชำระหนี้แทนลูกหนี้ และเป็นบทบัญญัติแห่งกฎหมายที่จำกัดสิทธิเสรีภาพ
เท่าที่จำเป็นเพื่อให้การฟื้นฟูกิจการของลูกหนี้บรรลุผล จึงไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕
วรรคหนึ่ง ทั้งเป็นบทบัญญัติของกฎหมายที่ใช้บังคับกับผู้ค้ำประกันเป็นการทั่วไป และให้ความคุ้มครอง
สิทธิของเจ้าหนี้ ลูกหนี้ และผู้ค้ำประกันอย่างเป็นธรรม จึงไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๐
วรรคหนึ่ง และไม่ได้กระทบต่อสิทธิในทรัพย์สินของผู้ค้ำประกันเพราะเป็นกรณีที่กฎหมายล้มละลาย
บัญญัติไว้ให้ทำได้ จึงไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔๘ วรรคหนึ่ง

อาศัยเหตุผลดังกล่าวมาข้างต้น จึงวินิจฉัยว่า พระราชบัญญัติล้มละลาย พุทธศักราช ๒๕๕๓
มาตรา ๕๐/๒๗ วรรคสอง และมาตรา ๕๐/๖๐ วรรคสอง ไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕
วรรคหนึ่ง มาตรา ๓๐ วรรคหนึ่ง และมาตรา ๔๘ วรรคหนึ่ง

นายอุระ หวังอ้อมกลาง

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ